

de Arbejdsforhold, hvorunder den virker og skal fortjene Brødet, tvungen til at bo inde i Byen. Tag f. Ex. de to Jag, Skræder- og Stomagerfaget. Gerede Medlemmer vide vistnok, at disse Jag ere saaledes forandrede, at Arbeidet foregaar i Arbejdernes Hjem, idet Arbejdsgiverne ikke længer holde Værksted, men forlange, at Arbejderne, hvis de ville vente at faae ordenligt Arbejde, skulle til enhver Tid være saa nær Arbejdsgiverens Etablissement som muligt, for at han kan have saa lidt Uleilighed som muligt med at lade Arbeidet bringe til ham. Der er en anden Grund, som byder Arbejderen at være i Nærheden af sin Principal; det er den kostbare Tid, han kan ikke spille megen Tid paa at løbe til Mesteren for at hente og bringe sit Arbejde. Derfor søge Arbejderne Boliger i Byen, hvor de store Etablissementer findes, hvor de skulle have deres Fortjeneste og Brød. Der er ogsaa et andet Forhold, som virker hertil. Det er det, at Manden i Almindelighed ikke er i Stand til alene at forsørge Familien, naar det er en større Familie. Hustruen maa hjælpe til, og jeg vil roligt spørge: Hvor finder hun det Arbejde? Ikke i Arbejderkvartererne paa Nørrebro; nei, hun finder det hos dem, der have Naad til at holde tjenende Personale, og de bo ikke derude, men for største Delen i alt Fald inde i Byen. Der er utallige Beskjæftigelser i Byens Centrum, som Arbejderne derfor ere nødte til at være i Nærheden af, hvis de skulle have Gavn af dem. Derfor, og af de Grunde, jeg iøvrigt har anført, se de sig nødte til at betale mere for en Kvist i Borgergade end for en ordentligere Leilighed i et sundere Kvarter udenfor Byen. Altsaa for at afhjælpe disse Forhold have vi indbragt dette Lovforslag. Vi gaa ud fra, at Livet er det Første for Mennesket, og at Lovgivningen derfor bør rette sig efter Livet. Det er det, vi ville forsøge at holde paa og at faae saa Mange som muligt til at indse Nødvendigheden af at komme ind paa. — Den høitærede Finansminister sagde, at han syntes, at 990,000 Kr. var for Meget at byde for Staten som Tilskud til den Sag. Jeg vil haabe, at den høitærede Finansminister ikke fastholder dette. Der kunde for mig være overordentlig stor Grund til at komme ind paa at kritisere, hvad man ellers i Almindelighed anvender Statens Penge til og ikke tager i Betænkning at anvende dem til trods hele Befolkningens Ønske, men det skal jeg ikke komme ind paa, thi jeg har intet inderligere Ønske for Diebliffet, end at dette Forslag maa gaa igjennem. Derfor vil jeg ikke komme ind paa at omtale dette

for ikke at vække al den Bitterhed og al den Splid, som en saadan Diskussion kunde fremkalde. Jeg haaber, at man ikke vil bringe Forslaget i en saadan Skikkelse, at Kjøbenhavns Kommune under ingen Omstændigheder finder sig besvøiet til at tage derimod. Det er allerede sagt her, at vi skulle først have spurgt Kommunen, hvad den synes derom (Modsigelse). Jeg har maaste misforstaaet det erede Medlem. Han har muligvis ikke udtalt det; men der er Andre baade her og udenfor Salen, som have anført, at det vilde have været rimeligere at undersøge, om Kommunen vilde modtage disse Penge, og at der ingen Rimelighed var i at opfordre Staten til at komme med et saadant TvangsLaan, som det blev kaldt forleden Dag her i Salen, naar man ikke paa Forhaand havde sikret sig, at Kommunen vilde tage mod dette Laan. Det forekommer mig virkelig, at det vilde være bedre, om vi, naar Forslaget havde været behandlet her i Salen, kom til Kommunen med Resultatet og saa sagde: Saaledes har den lovgivende Forsamling bestemt, saaledes gjøre vi vort Tilbud med Penge til Eder til Formaalets Fremme, saa have vi noget Reelt. Skulde vi vente, indtil Kjøbenhavns Kommune havde ladet Sagen gjenngaa alle Stadier — som jo en Sag altid skal gaa igjennem i den offentlige Forvaltning — for at faae undersøgt, hvorvidt den vilde modtage et saadant Laan, saa vilde Tiden være gaaet langt ud over den Tid, som vi anse for ønskelig til dette Forslags Behandling. Vor Hovedgrund til at fremkomme med Forslaget er, næst efter at staffe bedre Beboelsesforhold for Arbejderne, at tilvejebringe produktivt og nyttigt Arbejde, som der i høi Grad savnes for Tiden i Kjøbenhavn for Arbejderbefolkningen. Den høitærede Minister omtalte ogsaa, at han havde en Plan angaaende Arbejderboliger udenfor Byen i Forbindelse med billigere Kommunikationsforhold. Dette har jeg for saa vidt ikke Noget imod, men jeg tror dog, at man gjør bedst i ikke altfor meget at komme ind paa den Tanke, at den store produktive Arbejderbefolkning er en Befolkning, som man helst saa meget som mulig maa fjerne fra Byen. Jeg tror ikke, der er nogen større Grund til at fjerne den fra Byen end alle andre Klasser. Jeg tror, at Arbejderbefolkningen fortjener sin Plads, om det saa skulde være midt paa Hæderspladsen i Byen. Det er maaste sundere at bo paa Landet, men jeg er sikker paa, at det vil medføre saa mange Ulemper, at det er et stort Spørgsmaal, om ikke Arbejderbefolkningen vil betakke sig for den Slags Ting, hvis den skulde jættes